

Het jarige Theehuis is tegenwoordig omgeven door groen. Honderd jaar geleden waren bomen en struiken net aangeplant. foto Gé Hirdes

Oda, middeleeuws marketingfenomeen

Op veel plekken rust een verleden. Het is alsof we de geschiedenis

Door Bert Albers

gaat met de verdrijving uit Ven-

Het jarige Theehuis is tegenwoordig omgeven door groen. Honderd jaar geleden waren bomen en struiken net aangeplant. foto Gé Hirdas

Oda, middeleeuws marketingfenomeen

Door Bert Albers

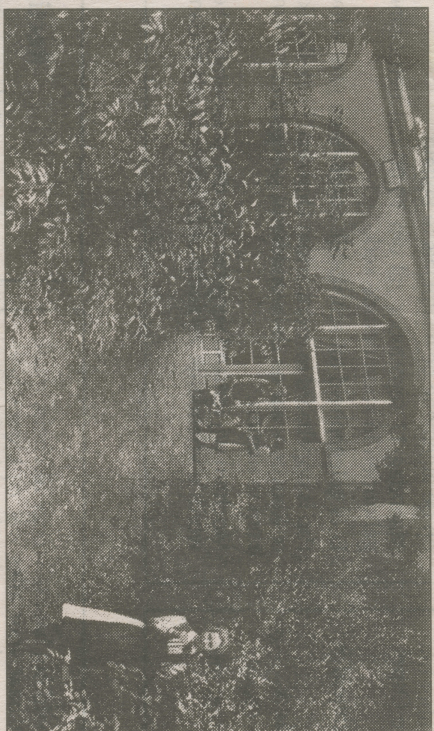
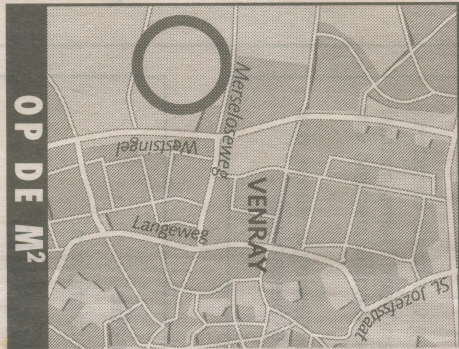
VENRAY • In Venray is Oda een bekende heilige. Mensen kunnen wandelen door het naar haar genoemde park en wonen in de Odastraat. Vroeger konden Venraynaren zelfs wonen in een huis van Oda; de huidige woningstichting droeg eveneens haar naam. Er ligt een gedempte waterput die naar haar is genoemd en op de plek waar ze volgens de legende nog één keer omkeek toen ze Venray verliet, staat een kapelletje. Die legende moet echter met een flinke schep zout worden genomen. Het verblijf van de heilige in Venray is waarschijnlijk een pri-stunt van de nonnen.

Dat is althans de mening van de Venrayse gemeentearchivaris Paul van Meegeren. Volgens hem zijn alle geschriften en documenten die in de loop der eeuwen over de heilige Oda geschreven zijn, terrug te voeren tot slechts één bron. „Een kroniek over de stichting en de eerste decennia van het klooster Jerusalem, verschenen omstreeks het jaar 1500”, vertelt Van Meegeren. De rest heeft dit geschrift dus nagepapegaaid en de nonnetjes hebben, bewust of onbewust, ruim vijf eeuwen geleden een geweldige marketing- en pri-stunt uitgehaald. „Ze hebben, zo lijkt het, een mooie legende geschapen”, zegt de Venrayse archivaris. Hij kan er wel mee lachen.

De kloosterkroniek is trouwens het oudste Venrayse literaire handschrift, weet Van Meegeren. Het ligt, samen met de rest van het kloosterarchief, tegenwoordig in het Katholiek Docu-

Op veel plekken rust een verleden. Het is alsof we de geschiedenis daar nog voelen. Deze plekken staan centraal in deze serie. Vandaag: het Venrayse park dat is genoemd naar de heilige Oda.

GESCHIEDENIS

Theehuis in 1901.

mentatie Centrum in Nijmegen, waar het waardevolle manuscript beschermd wordt tegen wat heet de tand des tijds. De heilige Oda was een Ierse prinses die leefde in het begin van de achttiende eeuw. Zoals in die tijden gebruikelijk, werd de

koningsdochter uitgehuwelijkt, maar daarvan schrok Oda dusdanig dat spontaan het licht uit haar ogen verdween. Het huwelijk ging blijkaar niet door en Oda kwam naar het Europese vasteland. Daar werd zij door een wonder van haar blindheid

genezen. Als dank maakte zij een pelgrimage door West-Europa en vestigde zich vervolgens in Venray. Precies op de plek waar zeven eeuwen later de vrome zusters het klooster Jerusalem zouden oprichten. Aldus de legende, die verder

Honderd jaar Theehuis

VENRAY • Het Theehuis in het Odapark werd honderd jaar geleden gebouwd. De laatste decennia van de vorige eeuw raakte het in verval, totdat het in 1994 door de stichting Oda-park werd geresta-

reerd. Vandaag en morgen wordt met een feestelijk programma de bouw van het Theehuis herdacht. Vanmiddag is er een reünie van voormalige Jerusalem-pensionares. Morgen luidd om 11.00 uur een mis

een gratis toegankelijk cultureel programma in dat duurt tot 16.00 uur. Muziek, zang, dans, voordracht en toneel. Komende drie weken is een fototentoonstelling te zien over een eeuw Theehuis.

gaat met de verdrijving uit Venray van de Ierse prinses door boeren. Oda vertrekt noodgedwongen dwars door de Peel naar Weert. Op de grens van Venray draait ze zich nog éénmaal om en smeekt God het dorpje te beschermen tegen oorlogen en brand, pest en hongersnood. Helmaal is die wens niet uitgekomen, maar Venray kwam er tot op heden wel steeds bovenop. Op de plek waar ze zich ondraaide werd een kapel gebouwd. Waarom Oda in Venray werd weggepest en waarom de Ierse prinses ook uit Weert werd verdreven, vermeldt de legende niet. Ze vertrok naar Brabant, naar het huidige St. Oedenrode. Daar stierf Oda in 726.

Tot zover de legende, die in Venray door de eeuwen heen tot een kleine Oda-cultus heeft geleid. In de jaren twintig en veertig van de vorige eeuw werden bijvoorbeeld nog grootse openluchtsporten opgevoerd. Tegenwoordig klinkt de naam Oda bijna altijd als eerste deel van het naar de heilige genoemde park. Dat kregen de Ursulinen, sinds 1838 erfopvolgers van de nonnetjes uit de vijftiende eeuw, en als zodanig hoedsters van de Oda-legende, in 1899 van een vrome Venrayenaar. Twee jaar later lieten ze er een buitenverblijf bouwen, waar de kostschoolmeisjes in alle rust konden vertoeven zonder door de plaatselijke jongemannen te worden lastig gevallen. Dat Theehuis, zoals het in de volksmond heet, viert dit weekend het honderdjarige bestaan.